

БЕКІТЕМІН

Қостанай облысы
әкімдігі мәдениет басқармасының
«Облыстық көркемөнерпаздардың
халық шығармашылығы мен
кинобейнеқор орталығы» КМҚК

Д.Қалқаев

18 сәуір 2022 ж.

Хаттама

Қостанай облысы әкімдігі мәдениет басқармасының
«Облыстық көркемөнерпаздардың халық шығармашылығы мен
кинобейнеқор орталығы» КМҚК қызметкерлер арасында оқыту жүргізу

Қостанай қ.

18 сәуір 2022 жыл

Басталуы: 09 сағат 30 минут

Аяқталуы: 10 сағат 30 минут

Тақырыбы: Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер.

Мақсаты: Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді түсіну.

Күтілетін нәтижелер:

- Қазақстанда іске асырылып жатқан сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат, оның негізгі басымдықтары мен ерекшеліктері туралы жүйелі және кешенді білім.

Сұрақ 1. Қолданыстағы заңнама шеңберіндегі Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер.

Қолданыстағы заңнама «сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеу» ұғымын енгізді. Профильдің 12-бабы бұл ұғымды ашады. Осы тұжырымдамаға толығырақ тоқталайық.

Жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдардың, оларға теңестірілген адамдардың, лауазымды адамдардың, сондай-ақ көрсетілген функцияларды орындауға уәкілеттік берілген кандидаттар болып табылатын адамдардың өз өкілеттіктерін жеке, топтық және өзге де қызметтік емес мүдделерде пайдалануына әкеп соғуы мүмкін әрекеттерді жасауына жол бермеу мақсатында, көрсетілген тұлғалар сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдайды:

1) мемлекеттік функцияларды орындаумен сыйыспайтын қызметті жүзеге асыру;

2) жақын туыстарының, жұбайлары (зайыптары) мен жекжаттарының бірге қызмет (жұмыс) істеуіне жол бермеу;

3) мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтар алу немесе табу мақсатында, ресми таратылуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты пайдалану арқылы жүзеге асырылады;

4) егер мұндай әрекеттер осы тармақтың бірінші абзацында көрсетілген адамдардың қызметтік өкілеттіктеріне кіретін болса немесе осы адамдар лауазымдық жағдайына байланысты осындай әрекеттерге (әрекетсіздікке) ықпал етуі мүмкін болса, оларды ұсынған адамдардың пайдасына әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін материалдық сыйақыны, сыйлықтарды немесе көрсетілетін қызметтерді қабылдау;

5) Қазақстан Республикасының шегінен тыс жерде орналасқан шетелдік банктерде шоттар (салымдар) ашу және оларды иелену, Қазақстан Республикасының шегінен тыс жерде орналасқан шетелдік банктерде қолма-қол ақша мен құндылықтарды сақтау арқылы жүзеге асырылады.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді адамдар сөзсіз қабылдайды. Адамдардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдамауы лауазымға қабылдаудан бас тартуға не лауазымнан шығаруға (лауазымнан босатуға) әкеп соғады, оларды сақтамау, қылмыстық жазаланатын іс-әрекет және әкімшілік құқық бұзушылық белгілері болмаған жағдайларда, олардың мемлекеттік қызметті немесе өзге де тиісті қызметті тоқтатуы үшін негіз болып табылады.

Адамның отбасы мүшелері материалдық сыйақы, сыйлықтар немесе қызметтер ұсынған адамдардың пайдасына осы адамның әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін ұсынылатын материалдық сыйақы, сыйлықтар немесе қызметтер алуға құқылы емес, егер мұндай әрекеттер (әрекетсіздік) осы адамның қызметтік өкілеттіктеріне кіретін болса не ол өзінің лауазымдық жағдайына байланысты осындай әрекеттерге (әрекетсіздікке) ықпал етуі мүмкін.

Адамның отбасы мүшелері деп оның жұбайы (зайыбы), ата-анасы, балалары, оның ішінде кәмелетке толған балалары және асырауындағы және онымен тұрақты бірге тұратын адамдар түсініледі.

Адамдардың және (немесе) олардың отбасы мүшелерінің шотына олар білмей келіп түскен ақша, сондай-ақ олардың бейіндік заңды бұза отырып алған қаражаты олар анықталғаннан кейін екі аптадан аспайтын мерзімде тиісті мемлекеттік кіріс органына мұндай қаражаттың түсуінің мән-жайлары туралы түсініктеме табыс етіле отырып, республикалық бюджетке аударылуға жатады.

Адамдар және (немесе) олардың отбасы мүшелері білмей келіп түскен, сондай-ақ олар бейіндік заңды бұза отырып алған сыйлықтар сыйлық алған күннен бастап не Заңның 12-бабы 1-тармағының бірінші абзацында көрсетілген адамға белгілі болған күннен бастап күнтізбелік жеті күн ішінде мемлекеттік мүлікті басқару жөніндегі уәкілетті органға өтеусіз берілуге жатады, ал көрсетілген тұлғаларға нақ сондай мән-жайларда көрсетілген қызметтер қызмет көрсетілген күннен бастап күнтізбелік жеті күн ішінде не тұлғаға көрсетілген күннен бастап күнтізбелік он күн ішінде республикалық бюджетке ақша аудару арқылы төленуге тиіс, осы баптың 1-тармағының бірінші абзацында көрсетілген қызметті көрсету туралы белгілі болды.

Сыйлықты мемлекеттік мүлікті басқару жөніндегі уәкілетті органға берген тұлға Жоғары тұрған лауазымды адамды хабардар ете отырып, оны

мемлекеттік мүлікті басқару жөніндегі уәкілетті органмен жасалатын сатып алу-сату шарты негізінде «Қазақстан Республикасындағы бағалау қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес айқындалған құн бойынша сатып алуға құқылы. Сыйлықтарды сатудан түскен ақша республикалық бюджетке аударылады.

Қорытынды.

Осылайша, сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер сыбайлас жемқорлық пен сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін азайтуға немесе одан арылуға ғана емес, сонымен қатар мемлекеттік қызметке кіретін немесе оған теңестірілген әрбір адамның санасын дамытуға арналған.

Оқыту өткізді
А.Ж. Божатов